

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GESKIEDENIS V1

NOVEMBER 2018

ADDENDUM

Hierdie bylae bestaan uit 14 bladsye.

VRAAG 1: HOE HET DIE SOWJETUNIE EN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA IN 1962 OP DIE ONTPLOOIING VAN MISSIELE NA KUBA GEREAGEER?**BRON 1A**

Die bron hieronder verduidelik hoe President JF Kennedy en President N Khrushchev op die ontplooiing van missiele in Kuba gereageer het.

President Kennedy het 'n krisisbestuursplan, die Executive Committee (ExComm), byeengeroep om van die bedreiging van missiele in Kuba werk te maak. Kennedy het die leër se oproep vir 'n onmiddellike lugaanval, gevolg deur 'n inval in Kuba, verwerp en, in plaas daarvan, beveel dat 'n vlootkwarantyn (blokkade) van die eiland toegepas word. Khrushchev het die kwarantyn geïgnoreer en Sowjetskepe met missiele het in die rigting van Kuba gevaar. Ses Sowjetskepe het egter op 24 Oktober na die Sowjetunie teruggedraai. Dean Rusk, die Amerikaanse Minister van Buitelandse sake, het op dié tydstip opgemerk: 'Ons was van aangesig tot aangesig en ek dink die ander ou het net sy oë geknip.' Desnieteenstaande het die krisis voortgeduur, want die missielterreine was steeds in Kuba.

Khrushchev het op 26 Oktober 'n telegram aan Kennedy gestuur waarin hy verklaar het dat die Sowjetunie die missiele sou verwyder in ruil vir 'n waarborg deur Amerika dat Kuba nie ingeval sou word nie. Hy was op hierdie tydstip daarvan oortuig dat Amerika op die punt gestaan het om Kuba aan te val. Voordat Kennedy op hierdie telegram kon reageer, het Khrushchev 'n tweede, meer veeleisende, brief aan die Amerikaanse regering gestuur en aangedring dat die verwydering van Turkse missiele by enige transaksie oor Kuba ingesluit moet word ...

Kennedy het voortgegaan om militêre optrede as die laaste uitweg te beskou en, op aanbeveling van Llewellyn Thompson, die Amerikaanse ambassadeur in die Sowjetunie, het hy besluit om Khrushchev se eerste aanbod te aanvaar en die tweede een te ignoreer. Robert Kennedy, Kennedy se broer wat toe Prokureur-generaal was, het egter terselfdertyd vir Anatoly Dobrynin, die Sowjet-ambassadeur, in Washington DC ontmoet om ooreen te kom dat Amerika die missiele uit Turkye sou verwyder.

[Uit *History 20th Century World, The Cold War* deur K Rogers en J Thomas]

BRON 1B

Die bron hieronder is 'n gedeelte van 'n toespraak wat President Khrushchev op 27 Oktober 1962 op Radio Moskou gelewer het. Dit fokus op sy besluit om Sowjetmissiele uit Kuba te verwyder.

Daarom maak ek hierdie voorstel: Ons is bereid om die missiele wat u as aanvalswapens beskou, uit Kuba te verwyder. Ons is bereid om dit te doen en om hierdie waarborg (belofte) aan die Verenigde Nasies te gee. U verteenwoordigers sal 'n verklaring aflê dat Amerika, van hulle kant, met inagneming van die besorgdheid en kommer van die Sowjetstaat, soortgelyke missiele uit Turkye sal verwyder.

Met die gee van hierdie waarborg om die mense van Kuba en Turkye gerus te stel, om hulle hoop te gee en om hulle vertroue in hulle veiligheid te versterk, sal ons 'n verklaring binne die raamwerk van die Veiligheidsraad aflê wat daarop neerkom dat die Sowjetregering die versekering (waarborg) gee dat die onskendbaarheid (veiligheid) van Turkye se grense en soewereiniteit gerespekteer sal word, dat daar nie met hulle binnelandse sake ingemeng sal word nie, dat Turkye nie ingeval sal word nie en dat ons gebied nie as 'n vastrapplek vir so 'n inval beskikbaar gestel sal word nie ...

Die Amerikaanse regering sal 'n soortgelyke verklaring oor Kuba binne die raamwerk van die Veiligheidsraad aflê.

Waarom sou ek dit wou doen? Omdat die hele wêreld nou besorg (bekommerd) is en verstandige optrede van ons verwag. Die grootste vreugde vir alle mense sal die aankondiging van ons ooreenkoms en die uitwissing (onderdrukking) van die omstredenheid wat ontstaan het, wees. Ek heg groot waarde aan hierdie ooreenkoms aangesien dit as 'n goeie begin kan dien en dit besonder makliker kan maak om 'n ooreenkoms te bereik oor die verbanning van kernwapentoetse.

Dit is my voorstelle, meneer die President.

Die uwe,

N Khrushchev

[Uit <https://www.marxistorg/archive/khrushchev/1962/10/27.htm>.
Toegang op 20 September 2017 verkry.]

BRON 1C

Die lugfoto hieronder toon 'n konvooi vragskipes wat in November 1962 die gedemonteerde Sowjetmissiele na 'n vragskip vervoer het wat by Port of Mariel, Kuba, vasgemeer was.

[Uit <http://usarchives2.gwu.edu/nsa/cuba-mus-cn.cri/photos.htm>.
Toegang op 21 September 2017 verkry.]

**'n Konvooi vragskipes wat
gedemonteerde Sowjetmissiele vervoer
om op 'n vragskip gelaai te word.**

BRON 1D

Die volgende is 'n gedeelte uit 'n toespraak wat JF Kennedy, die President van die Verenigde State van Amerika (VSA), op 2 November 1962 uit die Withuis gelewer het. Dit fokus op die verwydering van Sowjetmissiele uit Kuba.

My medeburgers: Ek wil van hierdie geleentheid gebruik maak om verslag te doen oor die gevolgtrekkings waartoe hierdie regering gekom het oor gister se lugfoto's, wat môre beskikbaar gestel sal word, asook ander aanduidings, naamlik dat die Sowjet-missielbasisse in Kuba gedemonteer word, hulle missiele en toerusting wat daarmee verband hou in kratte verpak word en dat die vaste installasies op hierdie terreine vernietig word.

Amerika is van voorneme om die voltooiing van hierdie werk op 'n verskeidenheid maniere, lugopnames ingesluit, aandagtig dop te hou totdat 'n ewe bevredigende internasionale verifikasiemiddel (bevestiging) ingestel is.

Solank as die kwarantyn (blokkade) nog van krag is, hoop ons dat voldoende prosedures ontwikkel kan word vir internasionale inspeksie van vragskepe wat na Kuba onderweg is. Ons is van mening dat die Internasionale Komitee van die Rooikruis 'n geskikte agent in hierdie saak sal wees.

Die handhawing van hierdie maatreëls in die lug en ter see kom ooreen met ons waarborg om die onttrekking of verwydering daarvan uit hierdie halfmond te verseker sodra die bedreiging van die vrede wat deur hierdie aanvalswapens ingehou word, wyk. Dit is in ooreenstemming met die regulasies van die Organisasie van Amerikaanse State ('OAS'), en strook met die briefwisseling van 27 en 28 Oktober met Voorsitter Khrushchev.

Daar word nou vordering gemaak met die herstel van vrede in die Karibiese Eilande, en dit is ons vaste hoop en doel dat hierdie vordering sal voortduur. Ons sal voortgaan om Amerikaners oor hierdie lewensbelangrike saak in te lig.

[Uit *Thirteen Days: A Memoir of the Cuban Missile Crisis* deur RF Kennedy]

VRAAG 2: WATTER ROL HET BUITELANDSE MOONDHEDE IN DIE SLAG VAN CUITO CUANAVALLE GESPEEL?**BRON 2A**

Die bron hieronder fokus op die redes vir Suid-Afrika se betrokkenheid by die Koue oorlog in Angola.

John Vorster (Suid-Afrika se Eerste Minister) het die blaam vir Suid-Afrika se ingryping in Angola vierkantig op die skouers van die Russe en Kubane geplaas: 'Ons betrokkenheid was die gevolg van Russiese en Kubaanse inmenging. As hulle Angola nie binnegeval het nie, as hulle nie aan hierdie affêre deelgeneem het nie, as hulle nie probeer het om die hele Angola omver te werp (ondermyn) en om sy mense te onderdruk (in te perk) nie, sou Suid-Afrika Angola glad nie binnegeval het nie ... Ons het ingegaan om Kuba en die MPLA van die damme (Ruacana en Calueque) te verdryf.'

Daar is geen twyfel dat die bystand wat die Russe en die Kubane in die vorm van wapens en opleiding aan die MPLA gegee het, tot 'n sekere mate bygedra het om Suid-Afrika se ingryping te motiveer nie, maar dit is onwaarskynlik dat dit so 'n deurslaggewende rede was as wat Vorster geïmpliseer het. Dit was SWAPO, nie die Kubane en die MPLA nie, wat die twee damme tussen Ruacana en Calueque bedreig het. Die hoofredes vir Suid-Afrika se ingryping in Angola was nie die teenwoordigheid van Russe en Kubane nie, maar die begeerte om te voorkom dat 'n MPLA-regering beheer oornat en om die verspreiding van kommunisme te voorkom.

Daar is ook bewyse dat President Kaunda van Zambië en President Mobutu Sese Seko van Zaïre, wat nie een die MPLA goedgesind was nie, Suid-Afrika se ondersteuning van die FNLA en UNITA verwelkom het.

... Suid-Afrika se optrede het hom progressief (meer en meer) dieper in die Angolese oorlog ingetrek ... Generaal Hendrik van den Bergh is Frankryk toe gestuur om wapens ter waarde van R20 miljoen vir die FNLA en UNITA te koop ... Suid-Afrikaanse instruksies het begin om FNLA- en UNITA-soldate in die suide van Angola op te lei.

[Uit *South Africa in the 20th Century* deur BJ Liebenberg en SB Spies (redakteurs)]

BRON 2B

Die uittreksel hieronder fokus op die betrokkenheid van Angola, Kuba, Suid-Afrika en Rusland by die Slag van Cuito Cuanavale.

Angolese en Kubaanse brigades (soldate-eenhede) het in Augustus 1987, onder 'n Russiese bevelvoerder, 'n grootskaalse aanval op UNITA begin. Die Suid-Afrikaanse troepe wat tot hulle redding gekom het, het vir die eerste keer sedert die Tweede Wêreldoorlog tenks gebruik. Die geveg wat in Cuito Cuanavale gewoed het, is al die grootste slag nog in Afrika suid van die Sahara genoem. Die Suid-Afrikaners, gesteun deur UNITA, het die Angolese opmars by die Lombarivier gestuit en hulle na Cuito Cuanavale teruggedryf, waar die Angolese soldate vasgeskop en halsstarrig (hardkoppig) weerstand gebied het. Hulle het ook toenemend ondersteuning by hulle lugmag gekry, terwyl die Suid-Afrikaanse lugmag lugbeheer begin verloor het. Die Hoof van die Suid-Afrikaanse Weermag (SAW) het gedink dat Cuito Cuanavale ingeneem kon word, maar dat dit die lewens van ongeveer 300 wit soldate en 'n groot aantal swart soldate van die Suidwes-Afrikaanse Landweermag en UNITA sou kos. So 'n prys is as te hoog beskou en daar is besluit om Cuito Cuanavale in Angolese besit te laat ...

... Cuito Cuanavale was 'n keerpunt in die geskiedenis van Suider-Afrika. Die dooiepunt daar het tot herbesinning deur al die partye gelei. Dit was vir almal duidelik dat daar geen oorwinning in sig was nie en om met die oorlog voort te gaan, tot al groter verliese sou lei. Suid-Afrika het dit al hoe moeiliker gevind om die enorme (groot) koste van die oorlog in Angola te regverdig, wat meer as R1 miljoen per dag beloop het. Boonop het die groeiende lys jong mans wat in Angola gesterf het en die toenemende militarisering van Suid-Afrika, teenkanting ontlok. Angola het terselfdertyd gesmag na vrede sodat die ekonomie, infrastruktuur en menseverhoudinge wat deur die oorlog beskadig is, herstel kon word.

[Uit http://www.defenceweb.co.za/index.php?option=com_content&view=article&id=51193.

Toegang op 18 April 2018 verkry.]

BRON 2C

Die foto hieronder toon 'n konvooi militêre voertuie van die Suid-Afrikaanse Weermag wat in 1988 Angola verlaat en Namibië binnegaan.

[Uit <https://www.historytoday.com/gary-baines/replaying-cuito-cuanavale>.
Toegang op 18 April 2018 verkry.]

BRON 2D

Hierdie uittreksel is uit 'n toespraak geneem wat op 23 Maart 1988 deur Rodolfo Benítez Verson, die Kubaanse ambassadeur in Suid-Afrika, gelewer is. Hy verduidelik in breë trekke hoe Kuba die Slag van Cuito Cuanavale gewen het.

Die Suid-Afrikaners en die skynmarionet-gewapende groep, National Union for the Total Independence of Angola (UNITA), ondersteun deur die Verenigde State van Amerika, het op 23 Maart 1988 hulle laaste groot aanval op Cuito Cuanavale gedoen.

Hulle is egter beslissend deur die kommunistiese magte van Angola, Kuba en die Suidwes-Afrikaanse Volksorganisasie (SWAPO), met die ondersteuning van lede van die African National Congress (ANC) van Suid-Afrika, gekeer.

Fidel Castro het die belangrikheid van die slag beklemtoon en verklaar: 'In Cuito Cuanavale het die Kubaanse Rewolusie alles gespeel, sy eie bestaan gespeel, 'n grootskaalse oorlog teen een van die sterkste magte in die Derde Wêreld gewaag, teen een van die rykste magte met 'n belangrike industriële en tegnologiese ontwikkeling, tot die tande gewapen, op daardie afstand vanaf ons klein landjie en met ons bronne, met ons wapens.'

Die apartheidsregime het probeer om sy nederlaag in Cuito Cuanavale as 'n taktiese terugtrekking uit te beeld. Sommige twyfelagtige skrywers het ook regdeur al hierdie jare probeer om die geskiedenis te herskryf, om die belangrikheid van die geveg by Cuito Cuanavale te verklein en selfs te ignoreer. Maar die rewolusionêres in Afrika het nooit enige twyfel oor wie die slag gewen het en die belangrikheid daarvan gehad nie.

Nelson Mandela het die volgende oor Kuba se deelname in Angola gesê: 'Julle teenwoordigheid en die versterkings wat na die Slag van Cuito Cuanavale gestuur is, is waarlik geskiedkundig belangrik. Die verpletterende nederlaag van die rassistiese weermag in Cuito Cuanavale was 'n oorwinning vir die hele Afrika!'

[Uit <https://www.iol.co.za/capetimes/opinion/cuito-cuanavale-the-turning-point-14003886>.
Toegang op 18 April 2018 verkry.]

VRAAG 3: WATTER INVLOED HET DIE SWARTMAGFILOSOFIE IN DIE 1960's EN 1970's OP SWART AMERIKANERS GEHAD?**BRON 3A**

Die bron hieronder verduidelik die rol wat televisie gespeel het in die motivering van jong swart Amerikaners om trots op hulle swart identiteit te wees.

Televisiedekking van die beweging het die belangrikheid van 'n verpersoonlikte beeld van swart militarisme verhoog. Emory Douglas, wat die minister van kultuur van die Black Panther-party geword het, het beskryf hoe sy denke deur hierdie medium gevorm is: 'Ek is baie deur Stokely [Carmichael] en Rap [H Rap Brown] geïnspireer. Ek het hulle die heeltid op TV gesien. En hulle was op daardie stadium vreesloos. Ek het met hulle geïdentifiseer. [Stokely] het gepraat oor Swart Trots en Swart Mag.' Pearl Marsh, wat toe 'n student by 'n historiese swart kollege was, het besluit om nie meer haar hare reguit te maak nie nadat sy militante op televisie gesien het. Sy het in hierdie militante iets gesien wat blykbaar haar outentieke (ware) self was.

'Dit was in Alabama ('n Suidelike Staat), toe ek by Huntsville was, en dit was werklik 'n streng skool. Ons kon elke nou en dan televisie kyk, en ek onthou dat ek militante studente gesien het met wie onderhoude gevoer is, en hulle het natuurlike haarstyle (Afro-haarstyle) gehad. Ek het op 'n dag my hare gewas en 'n vurk uit die eetsaal gesteel. Ek bedoel, letterlik 'n kombuisvurk, my hare opgedoen en klas toe gegaan. Ek het so verlig gevoel ... Swart is pragtig ('*Black is beautiful*') het nie alles oorkom nie. Die een ding wat dit oorkom het, was skaamte; dat ons skaam was dat ons hare gekroes (krullerig) het. Ek bedoel die gedagte dat 'n wit persoon jou ooit sou sien met hare wat nie reguit gemaak is nie, was net ondenkbaar. En gevolglik was dit 'n verligting. Dat dit ek was. My pa het gesterf toe hy my sien. Hy het net gesterf. Ek het huis toe gekom met hierdie hare wat gelyk het soos 'n bol. 'Jy lyk soos 'n Afrikaan!' Dit was verkleinerend (afkeurend). Ek het gesê: 'Ja. So, ek lyk soos 'n Afrikaan. Ek is 'n Afrikaan.'

... Die 'militantes' op televisie het Marsh 'n nuwe manier gegee om haarself te wees. Kroeshare, 'n kenmerk wat sy met skaamte gedra het, is omgesit (verander) in 'n glansryke simbool van lidmaatskap van 'n trotse en mooi ras.

[Uit *Ain't I a Beauty Queen? Black Women, Beauty, and the Politics of Race* deur ML Craig]

BRON 3B

Die bron hieronder fokus op die rol wat Angela Davis in die 1960's en 1970's in die stryd teen onderdrukking in die Verenigde State van Amerika gespeel het.

Angela Davis, aktivis, opvoedkundige, geleerde en politikus het in die 'Dynamite Hill'-gebied in Birmingham, Alabama, gewoon. Die gebied het die naam gekry omdat so baie swart Amerikaanse huise in hierdie middelklaswoonbuurt deur die jare deur die Ku Klux Klan gebombardeer is.

As 'n tiener het Davies saam met haar ma na New York City verhuis en die Elizabeth Irwin Hoërskool, 'n linkse skool, bygewoon omdat 'n klomp onderwysers by die skool gedurende die McCarthy-era op die swartlys vir beweerde vroeëre kommunistiese aktiwiteite was.

Sy het in 1965 'n BA-graad (magna cum laude) behaal. Davis was so ontroer deur die dood van die vier meisies in 1963 toe die Sestiende Straat Baptistekerk in haar tuisdorp gebombardeer is, dat sy besluit het om by die Burgerregtebeweging aan te sluit. Davis is egter teen 1967 deur die Swartmagfilosofie beïnvloed en het by die Student Nonviolent Coordinating Committee (SNCC) en toe by die Black Panther-party aangesluit. Sy het ook met haar studies voortgegaan. Sy het in 1968 verder links geskuif en 'n lid van die Amerikaanse Kommunisteparty geword.

Angela Davis is in 1969 deur die Universiteit van Kalifornië, Los Angeles ('UCLA'), as 'n assistent-professor in filosofie aangestel, maar haar betrokkenheid by die Kommunisteparty het tot haar ontslag gelei. Sy het in die vroeë 1970's ook aktief betrokke geraak by die beweging om omstandighede in tronke vir gevangenes te verbeter. Daardie werk het tot haar veldtog gelei om die Soledad Brothers (uit die tronk) te bevry. Die Soledad Brothers was twee swart Amerikaanse gevangenes en lede van die Black Panther-party, George Jackson en WL Nolen, wat in die laat 1960's in die tronk opgesluit is.

Jonathan Jackson, die jonger broer van George Jackson, het op 7 Augustus 1970 probeer om gevangenes te bevry wat in die Marin County-hof tereggestaan het. Hoërhofregter, Harold Haley, en drie ander mense, onder andere Jonathan Jackson, is gedurende die mislukte poging dood. Alhoewel Davis nie aan die werklike ontsnappingspoging deelgeneem het nie, het sy 'n verdagte geword toe uitgevind is dat die gewere wat deur Jackson gebruik is, in haar naam geregistreer was. Davis het gevlug om arrestasie te vermy en is op die FBI se lys vir die mees gesoekte misdadigers geplaas.

[Uit <http://www.blackpast.org/aah/davis-angela-1944-0>.
Toegang op 18 April 2018 verkry.]

BRON 3C

Die plakkaat hieronder is in Augustus 1970 deur die Federale Speurdiens (FBI) voorberei en versprei. Dit het 'n beroep op die publiek gedoen om te help met die arrestasie van Angela Davis wat op die FBI se lys vir die mees gesoekte voortvlugtiges was.

WANTED

BY THE
FBI

INTERSTATE FLIGHT - MURDER, KIDNAPING
ANGELA YVONNE DAVIS

Foto in 1969 geneem

Foto in 1970 geneem

FBI Nr. 867.615 G

Alias (Ook bekend as): 'Tamu'

INDIEN U OOR ENIGE INLIGTING OOR HIERDIE PERSOON BESKIK, STEL MY
ASSEBLIEF IN KENNIS OF KONTAK U FBI-REGSKANTOOR.

J EDGAR HOOVER

[Uit <https://www.history.com> Angela Davis.
Toegang op 21 Maart 2018 verkry.]

Afrikaanse vertaling van die plakkaat:

GESOEK DEUR DIE FBI
VLUG TUSSEN STATE – MOORD, ONTVOERING

BRON 3D

Die bron hieronder fokus op die verklaring wat Edgar Hoover (FBI-direkteur) oor die Black Panther-party uitgereik het. Dit is op 16 Julie 1969 in die *Desert Sun*, 'n Kaliforniese koerant, gepubliseer.

BLACK PANTHER GROOTSTE BEDREIGING VIR AMERIKAANSE VEILIGHEID

WASHINGTON: ... Hoover het in 1969, in sy jaarlikse finansiële verslag, verklaar dat die toenemende aktiwiteit van 'swart ekstremistegroepe wat tot geweld geneig is' groter ondersoekverantwoordelikhede op die FBI geplaas het. Hoover het gesê: 'Onder hulle verteenwoordig die Black Panther-party sonder twyfel die grootste bedreiging vir die interne veiligheid van die land. Geskool volgens die Marxisties-Leninistiese ideologie en die leringe van die Chinese Kommunistiese leier, Mao ZeDong, het lede verskeie aanvalle op polisieamptenare gedoen, openbare eiendom vernietig en was by gewelddadige konfrontasies met die polisie in stede regoor die land betrokke. Hoover het verklaar: 'Leiers en verteenwoordigers van die Black Panther-party reis baie regoor Amerika en predik hulle leerstellings van haat en geweld, nie net aan ghetto-inwoners nie, maar ook aan studente by kolleges, universiteite en hoërskole.'

Huey Newton, die Panthers se minister van verdediging, is op 8 September 1968 vir die noodlottige skiet van 'n polisieman in Kalifornië gearresteer. Nog 'n Panther, Bobby Seale, was een van agt betogers wat in 1968 by die Democratic National Convention in Chicago op federale aanklagte van 'aanhitsing tot onluste' gearresteer is. Hoover het nuwe syfers aangekondig wat getoon het dat studente-opstande gedurende die 1968–1969 akademiese jaar skade van meer as \$3 miljoen aan opvoedkundige fasiliteite veroorsaak het en tot meer as 4 000 arrestasies gelei het. Hy het gesê dat die gebruik van 'georganiseerde terreur en geweld' meer as 225 hoëronderwysinstellings ontwrig het. Daar was 61 gevalle van brandstigting of bombardering op kollegekampusse.

[Uit <https://cdnc.ucr.edu/cgi-bin/cdnc?a=d&d=DS19690716.2.89>.

Toegang op 17 Maart 2018 verkry.]

ERKENNINGS

Visuele bronne en ander historiese bewyse is uit die volgende geneem:

Craig, ML. 2002. *Ain't I a Beauty Queen? Black Women, Beauty, and the Politics of Race* (Oxford University Press, New York)

<http://usarchives2.gwu.edu/nsa/Cuba-mus-cn.cri/photos.htm>

<http://www.blackpast.org/aah/davis-angela-1944-0>

http://www.defenceweb.co.za/index.php?option=com_content&view=article&id=51193

<https://cdnc.ucr.edu/cgi-bin/cdnc?a=d&d=DS19690716.2.89>

https://www.history.com/Angela_Davis

<https://www.historytoday.com/gary-baines/replaying-cuito-cuanavale>

<https://www.iol.co.za/capetimes/opinion/cuito-cuanavale-the-turning-point-14003886>

<https://www.marxistorg/archive/khrushchev/1962/10/127.htm>

Kennedy, RF. 1971. *Thirteen Days: A Memoir of the Cuban Missile Crisis* (WW Norton & Company, New York)

Liebenberg, BJ en Spies, SB (redakteurs). 1993. *South Africa in the 20th Century* (JL Van Schaik, Pretoria)

Rogers, K en Thomas, J. 2008. *History 20th Century World, the Cold War* (Pearson, Essex)